

Accountantsverslag

Gemeente Oss
Boekjaar 2025

Aanbiedingsbrief

Aan de gemeenteraad van de gemeente Oss
Postbus 5
5340 BA Oss

Onderwerp: Accountantsverslag 2025
Kenmerk: Definitief
Datum: 19 mei 2026

Geachte leden van de gemeenteraad,

In overeenstemming met de opdracht tot de controle van de jaarrekening 2025 van gemeente Oss, zoals overeengekomen in onze opdrachtbevestiging d.d. 10 juli 2025, bieden wij u hierbij het accountantsverslag aan.

Het accountantsverslag bevat de bevindingen en conclusies naar aanleiding van onze werkzaamheden. De bevindingen in dit verslag zijn besproken met de portefeuillehouder Financiën en een afvaardiging van de ambtelijke organisatie.

Wij hebben u op 19 mei 2026 gemachtigd om onze goedkeurende controleverklaring op te nemen in uw jaarrekening 2025. Indien de jaarrekening niet door de gemeenteraad wordt goedgekeurd en vastgesteld en leidt tot een aangepaste jaarrekening, dient ook bij deze aangepaste jaarrekening door ons toestemming te worden verleend tot het opnemen van onze controleverklaring.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd en zijn graag bereid de inhoud van deze rapportage nader toe te lichten.

Met vriendelijke groet,

Baker Tilly (Netherlands) B.V.

drs. B. (Barry) Smeenk RA

Director Audit

Inhoud

1. Bestuurlijke samenvatting
2. Opdracht, scope en uitkomsten
3. Belangrijke bevindingen
4. Financiële positie
5. Bevindingen interne beheersing
6. Raadsaandachtspunten en overige onderwerpen
7. Bijlagen

1. Bestuurlijke samenvatting

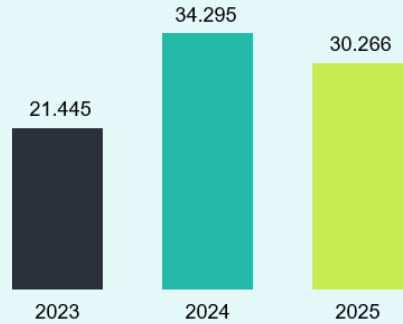
Bestuurlijke samenvatting

Financiële kengetallen en signaleringswaarden

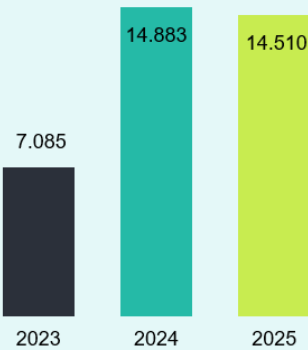
bedragen * € 1.000 tenzij anders aangegeven

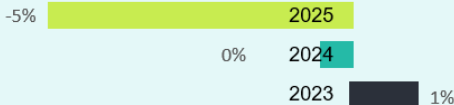
Gerealiseerd saldo
baten en lasten
30,27
MILJOEN EURO

Mutatie reserves
-15,76
MILJOEN EURO

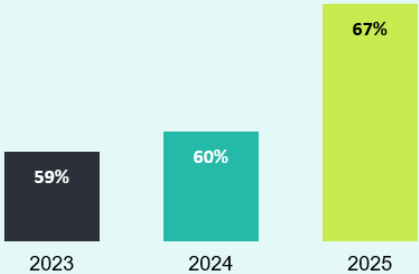

Schuldquote
-5%

Gerealiseerd resultaat
14,51
MILJOEN EURO

per saldo toegevoegd

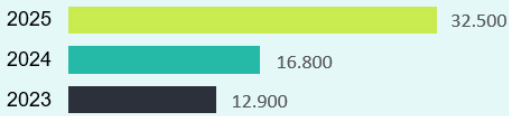
Solvabiliteit

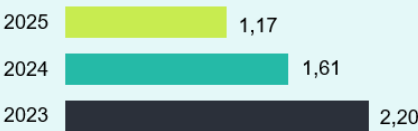
Weerstandscapaciteit

Risico's totaal

Weerstandratio
1,17

Bestuurlijke samenvatting

Wij hebben bij de jaarrekening 2025 een **goedkeurende** verklaring verstrekt.

Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is in alle opzichten nageleefd in 2025. Het jaarverslag is cf. NV COS 720 verenigbaar met de jaarrekening en voldoet in materiële zin aan de laatste actuele voorschriften.

Uit onze controle met betrekking tot ons getrouwheidsoordeel blijkt een beperkt aantal ongecorrigeerde controleverschillen:

- **Fouten:** er is sprake van € 1,0 miljoen aan ongecorrigeerde verschillen met betrekking tot de incidentele storting voorziening groot onderhoud gemeentehuis/monumenten, welke volgens het BBV niet is toegestaan.
- **Onzekerheden:** er zijn met betrekking tot het sociaal domein onzekerheden in de prestatielevering geïdentificeerd met een impact van € 1,3 miljoen.

Het totaal van fouten en onzekerheden bedraagt € 2,3 miljoen, dit blijft binnen de goedkeuringstolerantie ter hoogte van € 9.050.000.

Het college heeft een **rechtmatigheidsverantwoording** opgenomen in de jaarrekening en heeft daarin opgenomen dat de baten en lasten en balansmutaties 2025 voor een bedrag van € 20.561.000 niet rechtmatig tot stand zijn gekomen. De belangrijke bevindingen betreffen:

- Voorwaardencriterium: er is geen sprake van onrechtmatigheden met betrekking tot o.a. het naleven van de EU-aanbestedingsrichtlijnen.
- Begrotingscriterium: er is sprake van € 20.339.000 aan onrechtmatigheden als gevolg van overschrijdingen van de lasten. Hiervan is een bedrag ter hoogte van € 20.339.000 acceptabel. Ten aanzien van de kredieten is een bedrag van € 222.000 onrechtmatig, waarvan € 0 acceptabel.

Uit onze controle zijn geen bevindingen geconstateerd. De rechtmatigheidsverantwoording geeft een getrouw beeld.

Op grond van ons onderzoek hebben wij bij de specifieke uitkeringen geen fouten en/of onzekerheden geconstateerd die de voor **SiSa** geldende rapporteringstolerantie overschrijden.

Wij hebben vastgesteld dat de bezoldigingen over 2025 in overeenstemming zijn met de **Wet normering topinkomens (WNT)** en dat de jaarrekening 2025 van Oss voldoet aan de publicatieverplichtingen van de WNT.

Bestuurlijke samenvatting

Voor de gemeente Oss doen zich, in lijn met voorgaande jaren, onzekerheden voor bij de vaststelling van de prestatielevering binnen het sociaal domein. Deze onzekerheden hangen samen met het ontbreken van een (goedkeurende) controleverklaring bij een aantal aanbieders. De gemeente Oss voert daarop aanvullende werkzaamheden uit met als doel voldoende zekerheid te verkrijgen, waardoor de onzekerheden worden beperkt tot een acceptabel niveau. Voor gemeente Oss resteren onzekerheden voor het sociaal domein ter hoogte van € 1,3 miljoen ten opzichte van € nihil in 2024.

De gemeente Oss heeft in 2025 het eerste deel van de uitbreiding Oss West, project Amsteleind Noord, in exploitatie genomen. Gezien de omvang van dit complex heeft de waardering en de onderbouwing van de toekomstige baten en lasten bijzondere aandacht in de controle gehad. We constateren dat dit complex, net als de overige complexen na doorvoering van correcties juist zijn gewaardeerd. Wel merken we op dat de interne beheersing rondom het opstellen van de cijfermatige doorrekening aan kwaliteit kan winnen. We vragen daar aandacht voor een juiste interne controle op de rekenkundige juistheid van het gebruik van de Excel-spreadsheets. Hier zijn gedurende de controle fouten in geconstateerd.

Het boekjaar 2025 sluit met een financieel resultaat van € 14,5 miljoen (voordelig). De totale vermogenspositie van de gemeente Oss bedraagt € 297 miljoen (2023: € 267 miljoen) met een solvabiliteitsratio van 67% (2024: 60%). De vermogenspositie is dan ook zeer gezond te noemen. Het college concludeert in de paragraaf weerstandvermogen en risicobeheersing dat de incidentele weerstandscapaciteit toereikend is. De structurele weerstandscapaciteit is van onvoldoende omvang om de structurele risico's te kunnen opvangen.

Vanaf 2028 dreigt echter een tekort door de korting op het Gemeentefonds, wat de komende jaren strategische keuzes blijft eisen. De solvabiliteit en schuldquote liggen ruim boven de landelijke normen. We bevelen aan om, zoals de organisatie gewend is, afwijkingen in incidentele en structurele resultaten te analyseren en tijdig maatregelen te nemen om toekomstige tekorten te voorkomen.

We hebben vanuit onze zijde ervaren dat het controleproces efficiënt is gelopen, waarbij wederom op een prettige en constructieve wijze met de ambtelijke organisatie is samengewerkt. De aanlevering en de beantwoording van vragen vanuit de organisatie is gelijk aan voorgaande jaren van goede kwaliteit. Vanzelfsprekend zijn er aan beide kanten kleine verbetermogelijkheden, deze nemen we in lijn met voorgaand jaar mee in de evaluatie met de organisatie om zodoende onze dienstverlening verder te verbeteren.

Bestuurlijke
samenvatting

Opdracht, scope
en uitkomsten

Belangrijke
bevindingen

Financiële
positie

Bevindingen
interne beheersing

Overige
onderwerpen

Bijlagen

2. Opdracht, scope en uitkomsten

2. Opdracht, scope en uitvoering

Reikwijdte van de controle

De jaarstukken van uw gemeente bestaan uit:

- Het jaarverslag (programmaverantwoording + paragrafen).
- De jaarrekening.
- Bijlagen (SiSa en Overzicht taakvelden).
- De overige gegevens.

Met de opdrachtbevestiging van d.d. 10 juli 2025 heeft u ons opdracht gegeven tot het controleren van de jaarrekening 2025. De reikwijdte van onze controle staat omschreven in deze opdrachtbevestiging. Er is gedurende het verloop van de controle geen sprake geweest van een beperking in de reikwijdte van onze controle.

Overzicht toleranties

Vanaf het boekjaar 2025 is de materialiteit bij de uitvoering van onze controle voor fouten en onzekerheden 2% van de totale lasten exclusief dotaties aan de reserves. Deze materialiteit sluit aan op het door de gemeenteraad op 11 december 2025 vastgestelde controleprotocol over boekjaar 2025.

	Grondslag	Bedrag
Goedkeuringstolerantie fouten en onzekerheden	2% lasten exclusief toevoegingen reserves	€ 9.050.000
Rapporteringstolerantie	10% van de goedkeuringstolerantie	€ 905.000

De toleranties voor de rechtmatigheidsverantwoording, zoals vastgelegd in uw financiële verordening, wijken niet af van de toleranties voor de controle op de getrouwheid. De tolerantie voor de rechtmatigheidsverantwoording mag vanaf boekjaar 2025 maximaal 2% bedragen (vorig jaar nog maximaal 3%). Dit leidt ertoe dat de door het college opgestelde rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld op basis van de volgende toleranties:

	Grondslag	Bedrag
Goedkeuringstolerantie fouten	2% lasten exclusief toevoegingen reserves	€ 9.050.000
Rapporteringstolerantie	Conform afspraak in de financiële verordening	€ 100.000

2. Opdracht, scope en uitvoering

Kernpunten en significante risico's in de controle

Wij hebben voldoende en geschikte controle-informatie verkregen, onder andere met betrekking tot de volgende kernpunten van de controle:

- Waardering van de grondexploitaties;
- Marktconformiteit van de grond- aankopen en -verkoppen;
- De rechtmatigheidsverantwoording (en de daarbij horende verantwoordelijkheden voor u);
- Doorbreking van AO/IB door het management;
- Schattingsposten en veronderstellingen van het management;
- Onterechte betalingen waardoor de lasten ten onrechte zijn verantwoord.

Uitkomsten

Wij hebben bij de jaarrekening 2025 een goedkeurende verklaring te verstrekken. De geconstateerde controleverschillen zijn gecorrigeerd in de definitieve versie van de jaarrekening, behoudens de ongecorrigeerde verschillen zoals opgenomen in bijlage B. Daarbij zijn er onzekerheden met betrekking tot de prestatielevering van de Zorg in Natura (ZiN) uit hoofde van de Jeugdwet ter hoogte van € 1,3 miljoen en uit hoofde van de WMO € 0.

De genoemde fouten en onzekerheden blijven binnen de goedkeuringstoleranties.

Geautomatiseerde gegevensverwerking

Op grond van artikel 393 lid 4, Titel 9 Boek 2 BW rapporteren wij onze bevindingen met betrekking tot de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking in dit verslag. Wij merken op dat de jaarrekeningcontrole niet specifiek gericht is op de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking.

Wij zijn van mening dat voldoende maatregelen zijn getroffen om de betrouwbaarheid en de continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking en informatievoorziening te waarborgen. In onze managementletter hebben wij een aantal attentiepunten ten aanzien van de IT-omgeving opgenomen.

Verloop van de opdracht

We hebben vanuit onze zijde ervaren dat het controleproces soepel is gelopen, waarbij op een prettige en constructieve wijze met de ambtelijke organisatie is samengewerkt. In lijn met voorgaand jaar nemen we in de evaluatie met de organisatie de verbeterpunten van beide kanten mee.

Fraude en naleving wet- en regelgeving

Het college is primair verantwoordelijk voor het voorkomen van fraude, het naleven van wet- en regelgeving en voor een cultuur van eerlijkheid en integriteit en dient zowel preventieve als repressieve beheersingsmaatregelen te nemen om de kans op fraude en overtreding van wet- en regelgeving zo veel mogelijk te beperken.

2. Opdracht, scope en uitvoering

Opdracht, scope
en uitkomsten

Voor het uitoefenen van deze verantwoordelijkheid maakt het management gebruik van diverse beheersingsmaatregelen, zoals interne richtlijnen en gedragscodes, controle technische functiescheiding en periodieke rapportages over financiën.

Belangrijke
bevindingen

Ten behoeve van onze jaarrekeningcontrole identificeren wij de risico's met betrekking tot fraude en overtreding van wet- en regelgeving en beoordelen wij de interne beheersingsmaatregelen die gericht zijn op het voorkomen en signaleren van (materiële) fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving. Voor zover relevant voor onze controle voeren wij gegevensgerichte controlewerkzaamheden uit. Onze controle is echter niet specifiek gericht op het signaleren van fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving.

Financiële
positie

Wij hebben als onderdeel van de jaarrekeningcontrole uw inschatting inzake frauderisico's met betrekking tot uw organisatie besproken. Deze bespreking komt ook voort uit de verplichte rapportage van de accountant over de uitkomsten van onze werkzaamheden met betrekking tot frauderisico's in de controleverklaring.

Bevindingen
interne beheersing

Onderzoek wijst uit dat het grootste deel van de fraudegevallen door middel van een 'tip' aan het licht komt. Dit toont het belang aan van een fraudemeldpunt en een klokkenluidersregeling.

Overige
onderwerpen

In het kader van onze controle hebben wij geen bevindingen te melden met betrekking tot fraude en de naleving van wet- en regelgeving.

Op de volgende pagina's geven wij een nadere toelichting over de verplichting om in onze controleverklaring te rapporteren over fraude.

Bijlagen

Frauderisico's en continuïteit

Onze controleverklaring over boekjaar 2025 bevat een verplichte paragraaf over onze werkzaamheden met betrekking tot fraude en een met betrekking tot continuïteit.

Frauderisico's

Het college dan wel het management bevindt zich in de positie om fraude te plegen, omdat het in staat is de administratieve vastleggingen te manipuleren en frauduleuze financiële overzichten op te stellen door interne beheersingsmaatregelen te doorbreken, die anderszins effectief lijken te werken. Onze beroepsregels schrijven voor dat de accountant dit risico in zijn controle onderkent. Om dit frauderisico te ondervangen hebben wij de volgende werkzaamheden verricht:

- Analyseren en beoordelen van, op basis van risicocriteria geselecteerde journaalposten en hierop specifieke controlewerkzaamheden verricht om de nauwkeurigheid van de geselecteerde journaalposten te controleren;
- Analyse van aanpassingen die tijdens het opstellen van de jaarrekening zijn gemaakt;
- Beoordelen van belangrijke schattingen en de schattingsprocessen van het college of management zoals de waardering van de grondexploitaties, vaste activa en vorderingen en het toereikend zijn van voorzieningen. Hierbij hebben we in het bijzonder aandacht gehad voor het inherente risico van vooringenomenheid van het college bij deze posten;

2. Opdracht, scope en uitvoering

- Beoordelen van significante transacties buiten het kader van de normale bedrijfsuitoefening om;
- Doornemen van notulen van vergaderingen van het college en de raad.

Naleving wet- en regelgeving en overige

Wij informeren de gemeenteraad over illegale handelingen waarbij het hoger kader is betrokken en over fraude en illegale handelingen (of deze nu door het hoger kader of door andere werknemers zijn veroorzaakt) die een onjuistheid van materieel belang in de jaarrekening tot gevolg hebben. Gedurende de controle zijn geen significante punten gesignaleerd ten aanzien van feitelijke of vermoedelijke niet-nakoming van wet- en regelgeving, voor zover deze van belang worden geacht voor de mate waarin de gemeenteraad in staat is haar taken te vervullen.

Corruptie en omkopingsrisico's

Uw gemeente maakt onderdeel uit van de overheidssector waarin corruptie vaker dan bij andere sectoren voorkomt. Dit komt onder andere omdat veel transacties met een relatief grote omvang plaatsvinden. De transparantie over marktprijzen is niet in alle gevallen voldoende om te beoordelen en wordt frequent zaken gedaan met andere corruptiegevoelige sectoren (vastgoed, constructie, infrastructuur et cetera). Hierdoor hebben wij dit als aandachtspunt in onze controle meegenomen.

Wij hebben de volgende werkzaamheden verricht om eventuele effecten van dit risico ten behoeve van onze controle van de jaarrekening te mitigeren:

- Gemeente Oss heeft zelf werkzaamheden uitgevoerd om te controleren dat de aanbestedingen conform de geldende Europese aanbestedingsregels en de Aanbestedingswet 2012 zijn aanbesteed. Wij hebben steekproefsgewijs een deel van deze werkzaamheden gecontroleerd.
- Door middel van een steekproef vaststellen of voor inkopen die in rekening zijn gebracht aan de gemeente ook een prestatie is geleverd door de tegenpartij.
- Door middel van een steekproef vaststellen of bij alle materiële grondaankopen en -verkoop door de gemeente vastgestelde procedures in materiële zin zijn gevolgd.
- Door middel van een steekproef vaststellen of alle verstrekte subsidies in overeenstemming met de geldende interne wet- en regelgeving zijn verstrekt.

Uit bovenstaande werkzaamheden zijn geen bevindingen voortgekomen.

Continuïteit

Als onderdeel van de vereisten voor de controleverklaring hebben wij de continuïteitsveronderstelling getoetst. Wij hebben vastgesteld dat de gemeente Oss een sluitende begroting heeft voor 2026 en 2027. Voor 2028 en 2029 ontstaat er mede als gevolg van de korting op de algemene uitkering vanuit het rijk een verwacht structureel tekort op met name de jeugdzorg. Daarnaast geven de financiële kengetallen inclusief het weerstandsratio geen reden tot twijfel of de gemeente haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. De gemeente Oss kent een robuuste financiële positie.

Bestuurlijke
samenvatting

Opdracht, scope
en uitkomsten

Belangrijke
bevindingen

Financiële
positie

Bevindingen
interne beheersing

Overige
onderwerpen

Bijlagen

3. Belangrijke bevindingen

3. Belangrijke bevindingen

Rechtmatigheidsverantwoording

Op 16 april 2025 is in het Staatsblad het Besluit van 21 maart 2025 tot wijziging van het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (BADO) en het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) gepubliceerd. Als gevolg van de wijzigingen van het BBV en BADO geldt voor de rechtmatigheidsverantwoording vanaf begrotingsjaar 2025 een nieuwe gemaximeerde grens voor fouten en onduidelijkheden samen van 2% op basis van lasten (exclusief dotaties aan reserves). De gemeente Oss heeft hier op 11 december 2025 haar financiële verordening op aangepast. Alle rechtmatigheidsafwijkingen (individueel en/of cumulatief) boven de door u als raad vastgestelde verantwoordingsgrens (€ 9.050.000, 2%) worden in de rechtmatigheidsverantwoording benoemd.

Totaal conclusie rechtmatigheid

In de tabel hiernaast is een overzicht opgenomen van de door het college geconstateerde rechtmatigheidsfouten. Wij hebben vastgesteld dat dit overzicht een getrouw beeld geeft.

Daarbij merken wij op dat de regelgeving voorschrijft dat alle overschrijdingen van lasten en kredieten als onrechtmatig worden aangemerkt. Afhankelijk van de lokaal vastgestelde spelregels tussen raad en college kunnen deze onrechtmatige overschrijdingen vervolgens als acceptabel of onacceptabel worden beschouwd. De gemeente Oss heeft deze afspraken vastgelegd in de financiële verordening.

(x € 1.000)	Onrechtmatig	Acceptabel	Saldo
Overschrijdingen lasten programma's	20.339	20.339	-
Overschrijdingen kredieten	222	-	222
Overige begrotingsonrechtmatigheden	-	-	-
Bevindingen ten aanzien van het voorwaardencriterium	-	-	-
Bevindingen ten aanzien van het Misbruik en Oneigenlijk gebruik criterium	-	-	-
Totaal	20.561	20.339	222

Het college stelt terecht vast dat de omvang van de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen € 20.561.000 bedraagt. Dit is hoger dan de daarvoor gestelde grens van € 9.050.000. Van de niet rechtmatig tot stand gekomen verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties is volgens het college overigens een bedrag van € 20.339.000 terecht aangemerkt als acceptabel op basis van door de raad vastgestelde afspraken.

3. Belangrijke bevindingen

Begrotingscriterium

U stelt als raad met het vaststellen van de begroting de budgettaire kaders voor de uitgaven, investeringen en reservemutaties vast. Met het vaststellen van de geactualiseerde financiële verordening heeft u vastgelegd op welke wijze binnen uw gemeente om moet worden gegaan met begrotingsoverschrijdingen, overige begrotingsafwijkingen en welke begrotingsonrechtmatigheden als acceptabel worden beschouwd (dus wel onrechtmatig, maar acceptabel).

Wij hebben vastgesteld er lasten overschrijdingen ten opzichte van de geautoriseerde begroting zijn voor een bedrag van € 20.339.000. Zoals het college heeft toegelicht in de paragraaf bedrijfsvoering op pagina 204 e.v. van de jaarstukken zijn de overschrijdingen weliswaar onrechtmatig, maar wel acceptabel. Acceptabel houdt in dat deze passen binnen de spelregels, die het college met de raad heeft vastgelegd in de financiële verordening.

De overschrijdingen op de kredieten bedragen € 222.000 bij een totaal investeringsniveau van € 42,5 miljoen. Het betreft overschrijdingen op individuele kredieten die niet voldoen aan de criteria zoals opgenomen in de financiële verordening.

Daarbij merken wij op dat de raad in de Nota investeringsbeleid 2023 aan het college de bevoegdheid heeft gegeven om binnen bepaalde beleidsvelden te schuiven tussen kredieten, mits wordt gebleven binnen het totaal van de door de raad voor het betreffende beleidsveld beschikbaar gestelde middelen. Deze bepaling wijkt af van de criteria zoals vastgelegd in de financiële verordening. In de financiële verordening is namelijk opgenomen dat bij investeringsprojecten de

begrotingsrechtmatigheid wordt beoordeeld op het niveau van het totaal gevoteerde kredietbedrag.

Het college heeft, uitgaande van de bepalingen in de financiële verordening, deze overschrijdingen aangemerkt als onrechtmatig en niet acceptabel.

Wij adviseren de raad en het college om te bezien op welk niveau de begrotingsrechtmatigheid van investeringskredieten moet worden beoordeeld en dit consequent vast te leggen in zowel de financiële verordening als de Nota investeringsbeleid. Dit draagt bij aan een consistente toepassing van de rechtmatigheidscriteria en voorkomt interpretatieverschillen in de toekomst.

Voorwaardencriterium

Het voorwaardencriterium ziet toe op voorwaarden die gelden voor de uitvoering van de financiële beheershandelingen. Deze voorwaarden komen voort uit externe- en interne regelgeving, zoals opgenomen in het door u op 7 mei 2026 vastgestelde normenkader. Het niet in acht nemen van de geldende voorwaarden bij financiële beheershandelingen leidt tot een onrechtmatigheid die het college moet toelichten in de rechtmatigheidsverantwoording als de verantwoordingsgrens (op basis van individuele en/of cumulatieve onrechtmatigheden) wordt overschreden.

Een belangrijk onderdeel van het voorwaardencriterium is de naleving van de (Europese) aanbestedingsrichtlijnen. Europese aanbestedingswetgeving is complexe materie en het blijkt in de praktijk moeilijk rechtmatig na te leven.

Opdracht, scope
en uitkomsten

Belangrijke
bevindingen

Financiële
positie

Bevindingen
interne beheersing

Overige
onderwerpen

Bijlagen

3. Belangrijke bevindingen

De gemeente heeft dit ook onderkend en heeft een spendanalyse uitgevoerd. Uit de controle op de rechtmatigheid van de inkopen blijkt geen bevindingen. Wij hebben de gemeentelijke controlewerkzaamheden inhoudelijk beoordeeld en delen deze conclusie.

Er zijn ook voorwaarden waar geen mogelijk financieel gevolg aan is verbonden. Als deze voorwaarden niet rechtmatig zijn nageleefd dan is er sprake van een formele rechtmatigheidsfout. Volgens een stellige uitspraak van de Commissie BBV betreffen deze afwijkingen van het voorwaardencriterium formele rechtmatigheidsfouten die in de paragraaf bedrijfsvoering worden gerapporteerd. Ten aanzien van de naleving van de renterisiconorm, de kasgeldlimiet en de naleving van schatkistbankieren merken wij op dat de gemeente zich aan de wettelijke normen heeft gehouden, zoals ook toereikend is toegelicht in de paragraaf financiering respectievelijk de jaarrekening. Een toelichting in de paragraaf bedrijfsvoering is hiervoor dus niet noodzakelijk. Wij hebben vastgesteld dat de toelichting hieromtrent juist is opgenomen.

Misbruik en oneigenlijk gebruik criterium (M&O)

Het college is verantwoordelijk voor effectieve maatregelen om misbruik en oneigenlijk gebruik van overheidsregelingen te voorkomen. Deze maatregelen maken deel uit van de interne beheersing ter borging van het voorwaardencriterium. Het college heeft hiervoor een Nota misbruik en oneigenlijk gebruik vastgesteld. Ook heeft het college beoordeeld in hoeverre het M&O-beleid wordt nageleefd en of de maatregelen effectief zijn; hierbij zijn geen aandachtspunten geconstateerd.

3. Belangrijke bevindingen

Grondexploitaties

Ten opzichte van 31 december 2024 is de boekwaarde van de post grondexploitaties gewijzigd van € 2,4 miljoen (negatief) naar € 14,9 miljoen. De wijziging van de boekwaarde gedurende 2025 is als volgt samen te vatten:

(x € 1.000)	2025	2024
Boekwaarde per 1 januari	(2.401)	(24)
Investerings	27.755	15.407
Grondverkoop	(15.568)	(14.906)
Tussentijdse winstneming / afgesloten projecten	3.553	(9.212)
vrijval verliesvoorziening	1.604	6.334
Boekwaarde per 31 december	14.943	(2.401)

Waardering inclusief specifieke projectrisico's

In 2025 is een grote nieuwe grondexploitatie geopend, te weten Amsteleind Noord. Dit zorgt voor een significante stijging in de boekwaarde van de grondexploitaties. Behoudens de vorig jaar geopende grondexploitatie Stationskwartier in Ravenstein lopen veel van de grondexploitaties van de gemeente Oss richting het einde van de looptijd.

Verliesvoorziening

De voorziening verlieslatende complexen is ten opzichte van 2024 met € 2,2 miljoen afgenomen. Deze daling wordt grotendeels veroorzaakt door het afsluiten van de grondexploitatie Lith-Centrumplan (voorziening van circa € 0,5 miljoen) en de verlaging van de voorziening bij Stationskwartier in Ravenstein van € 1,6 miljoen als gevolg van de voordelige uitkomsten van de verkooptender.

Tussentijdse winstneming

De tussentijdse winstneming bedraagt € 3,6 miljoen. Deze wordt grotendeels door 2 projecten gevoed, zijnde Oijense Zij (€ 0,8 miljoen) en Het Veld Geffen (€ 1,6 miljoen), op een viertal andere projecten heeft de rest van de winstneming betrekking.

Afgesloten projecten

Omdat een groot aantal projecten nagenoeg gereed is, is voorgesteld om zeven projecten af te sluiten. In aanloop hiernaartoe zijn deze projecten administratief overgeboekt naar het restantcomplex. Bij twee projecten (Vorstengrafdonk en Piekenhoef) moesten echter nog verkopen worden gerealiseerd. Desondanks waren de verwachte verkoopopbrengsten reeds als gerealiseerd verantwoord. Hierdoor is ten onrechte een winst van € 1,4 miljoen verantwoord in de concept jaarrekening. Deze onjuiste winstneming is gecorrigeerd in de definitieve jaarrekening.

Beheersing grondexploitaties

De onderbouwing van de nog te verwachten kosten en opbrengsten van de grondexploitatie wordt voornamelijk opgesteld in Excel. Dit programma is foutgevoelig.

3. Belangrijke bevindingen

Tijdens onze controle van de grondexploitatie Amsteleind Noord hebben wij vastgesteld dat in de aangeleverde onderbouwing twee formulefouten waren opgenomen binnen de geraamde kosten. Hierdoor was een deel van de kosten (€ 2,1 miljoen) dubbel meegerekend in de grondexploitatie.

Wij hebben deze onjuistheid beoordeeld in relatie tot de omvang van de nog te maken kosten (€ 44,8 miljoen), de onzekerheden in de ramingen en het feit dat het project zich in de opstartfase bevindt en er nog geen grondverkoop hebben plaatsgevonden. De bevinding heeft daarom geen invloed op de waardering van de grondexploitatie.

Wel wijst deze bevinding op een aandachtspunt in de interne beheersing. Wij adviseren bij het opstellen en actualiseren van majeure grondexploitaties aanvullende controles in te bouwen om rekenkundige fouten te voorkomen, bijvoorbeeld door het toepassen van een vier-ogen-principe.

De parameters voor de grondexploitaties

De waardering van uw grondexploitaties is voor een groot deel afhankelijk van de gemaakte schattingen. Om inzicht te krijgen in de financiële risico's stelt de gemeente exploitatieoverzichten op waarin schattingen zijn opgenomen. Aan deze schattingen liggen diverse parameters en uitgangspunten ten grondslag. Wij hebben de door uw gemeente gehanteerde uitgangspunten en parameters getoetst.

Parameters	MPG 2025	Schatting 2025	MPG 2024	Schatting 2024
Rente	1,1%	●	1,1%	●
Discon-teringsvoet	2%	●	2%	●
Kosten-stijging	4%, aflopend naar 2%	●	4%, aflopend naar 2%	●
Opbrengst-enstijging	0%, oplopend naar 3,5% en daarna naar 2%	●	4%, oplopend naar 2%	●

● Controleverschil ● Voorzichtig ● Evenwichtig ● Optimistisch

Rente

De gehanteerde rentevoet voor de berekening van de kapitaallasten is 1,1%. Deze ligt in lijn met de gemeentelijke financieringslasten en de richtlijnen van het BBV. Voor de toekomstige rente is het percentage vanuit de begroting 1,9% gehanteerd.

Disconteringsvoet

De gemeente hanteert voor het contant maken van toekomstige kasstromen in grondexploitaties een disconteringsvoet die aansluit bij de interne rekenrente conform BBV-richtlijnen. Deze rekenrente bedraagt momenteel 2%. Wij achten deze uitgangspunten realistisch en in lijn met de BBV-voorschriften.

3. Belangrijke bevindingen

Kostenstijging

De gehanteerde parameter voor de kostenstijging ligt in lijn met de landelijke prijsindexcijfers. De gemeente Oss heeft voor het prijspeil 2025 rekening gehouden met de werkelijke inflatie en houdt voor de komende jaren op basis van marktinformatie ook rekening met een inflatie aflopend van 4,0% in 2026 naar 3,0% in 2027 en 2028 tot 2% in 2029 en verder. We achten dit een realistisch uitgangspunt.

Opbrengstenstijging

Gezien de hoogte van de marktprijzen per balansdatum houdt de gemeente Oss op basis van marktinformatie voor het komende jaar geen rekening met een verhoging van de grondprijs in haar grondexploitaties. Voor 2027 en 2028 wordt met een stijging van 3,5% gerekend en voor 2029 en verder met 2%. We achten dit een realistisch uitgangspunt.

Schattingsonzekerheden grondexploitaties

De huidige situatie en de onzekerheid over de toekomstige ontwikkelingen betekent een grote schattingsonzekerheid op de verwachte realisatie van uw complexen. Bij een hoge mate van schattingsonzekerheid is het passend om in de jaarrekening hierover een nadere toelichting op te nemen.

Belangrijke elementen hierbij zijn:

- Het toelichten van de gehanteerde veronderstellingen.
- Een toelichting (impact / scenario's) over de schattingsonzekerheid.

De schattingsonzekerheid is met het in exploitatie nemen van Amsteleind

Noord toegenomen. Wij hebben vastgesteld dat de toelichting in de jaarrekening op pagina's 262 tot en met 264 in toereikende mate deze onzekerheden weergeeft.

Wij hebben het proces rondom de totstandkoming van de waardering in opzet en bestaan getoetst en aanvullend gegevensgerichte werkzaamheden uitgevoerd. Wij achten de waardering en de toelichting op de schattingsonzekerheden aanvaardbaar en vinden de veronderstellingen redelijk.

3. Belangrijke bevindingen

Schattingsposten in de jaarrekening

Bij het opstellen van de jaarrekening maakt het college belangrijke schattingen en licht deze toe in de jaarrekening. Wij hebben de schattingen die het college heeft gemaakt bij het opstellen van de jaarrekening 2025 beoordeeld en gecontroleerd. De belangrijke schattingen in de jaarrekening betreffen:

Schatting	Beoordeling 2025	Beoordeling 2024	Onze zienswijze m.b.t. significante kwalitatieve aspecten en de (mogelijk) kwantitatieve omvang
Waardering van (im)materiële vaste activa	●	●	Wij zijn van mening dat de schattingen met betrekking tot de (im)materiële vaste activa een evenwichtig beeld geven van de waardering van uw (im)materiële vaste activa.
De waardering van de langlopende vorderingen	●	●	Wij zijn van mening dat de schattingen met betrekking tot de langlopende vorderingen een evenwichtig beeld geven van de waardering van uw langlopende vorderingen.
De waardering van grondexploitaties	●	●	Wij zijn van mening dat de schattingen met betrekking tot de grondexploitatie na doorvoering van de correcties een evenwichtig beeld geven van de waardering van uw grondexploitaties. Voor een uiteenzetting hiervan verwijzen wij naar paragraaf "waardering van de grondexploitaties" van dit accountantsverslag.
De waardering van debiteuren en vorderingen	●	●	Wij zijn van mening dat de schattingen met betrekking tot de vorderingen een evenwichtig beeld geven van de waardering van uw vorderingen.
De waardering van de voorzieningen	●	●	Wij zijn van mening dat de schattingen met betrekking tot de voorzieningen grotendeels een evenwichtig beeld geven van de toereikendheid van de voorzieningen. Wel vragen wij aandacht voor incidentele dotaties aan voorzieningen, wat voor boekjaar 2025 heeft geleid tot een controleverschil.

Controleverschil

Voorzichtig

Evenwichtig

Optimistisch

3. Belangrijke bevindingen

Sociaal Domein

De gemeente Oss voert diverse regelingen uit in het sociaal domein waarbij taken veelal zijn ondergebracht bij derde partijen. Hieronder hebben wij een overzicht opgenomen van de belangrijke onderdelen en door wie deze werkzaamheden uitgevoerd worden:

Onderdeel	Uitvoerder	Bepaling last boekjaar
Uitkeringen (Participatiewet)	Zelfstandig	Werkelijke lasten
Werkdeel (WSW)	IBN	Vaste bijdrage op basis van de begroting
Jeugdwet	Via centrumgemeente 's-Hertogenbosch (overige)/ zelfstandig (ZiN)	Afrekening op basis van werkelijke lasten gebaseerd voornamelijk op budgetfinanciering
WMO	Zelfstandig	Werkelijke lasten
PGB's	Sociale verzekeringsbank	Afrekening op basis van werkelijke lasten

Participatiewet inclusief werkdeel (WSW)

Wij hebben vastgesteld dat de uitkeringen in 2025 in overeenstemming met de geldende wet- en regelgeving zijn verstrekt en dat de interne beheersmaatregelen, zoals inkomenscontroles en fraudepreventie, toereikend zijn ingericht. Uit onze controle zijn geen materiële fouten of onzekerheden naar voren gekomen.

Ten aanzien van de uitvoering van de Wet sociale werkvoorziening (WSW) constateren wij dat de bijdragen aan de regionale uitvoeringsorganisatie conform de afspraken en begroting zijn verantwoord.

Jeugdwet

De gemeente Oss voert de Jeugdwet inmiddels grotendeels zelfstandig uit. We hebben vastgesteld dat de gemeente in voldoende mate zelf controles op de juistheid van de facturatie van de zorgaanbieders en de prestatielevering uitvoert. Daarbij maakt de gemeente voor een groot deel gebruik van de controleverklaring welke de zorgaanbieder aanlevert. Op moment van afwikkeling van de controle waren twee zorgaanbieders nog niet zo ver dat men een (goedkeurende) controleverklaring kon overleggen. De daarmee gepaard gaande maximale onzekerheid van € 1,3 miljoen blijft ruimschoots binnen de goedkeuringstolerantie.

Voor een deel van de uitvoering van de Jeugdzorg heeft de gemeente via centrumgemeente 's-Hertogenbosch op regionaal niveau contracten afgesloten met zorgaanbieders.

WMO

De gemeente Oss voert de WMO zelfstandig uit. We hebben vastgesteld dat de gemeente in voldoende mate zelf controles op de juistheid van de facturatie van de zorgaanbieders en de prestatielevering uitvoert. Uit onze controle volgen geen materiële fouten of onzekerheden.

Bij onze detailcontrole op de rechtmatige toekenning van de WMO gelden constateren we dat bij één dossier geen tijdig besluit is genomen (twee

3. Belangrijke bevindingen

weken na tekenen onderzoeksbesluit). Verder is uit één dossier gebleken dat een voorziening is overgezet op naam van de partner, aangezien de oorspronkelijke client is overleden. Deze overgang heeft plaatsgevonden zonder dat een herindicatie heeft plaatsgevonden, terwijl dit op grond van het geldende beleid wel is vereist.

Hoewel beide constatering en geen financiële impact hebben, is het wel een aandachtspunt omtrent de procedure en het naleven van wet- en regelgeving.

PGB's

De Sociale Verzekeringsbank (hierna: SVB) heeft over 2025 een verklaring met beperking bij de verantwoording PGB-stroom ten aanzien van de Jeugdwet en een goedkeurende verklaring ten aanzien van de PGB-stroom van WMO ontvangen. Hierdoor is vanuit de SVB geen 100% zekerheid over de nauwkeurigheid en rechtmatigheid van de persoonsgebonden budgetten. De impact van de geconstateerde fouten/onzekerheden vanuit de SVB bedragen op basis van de zogenaamde projectiebrief voor gemeente Oss en blijven onder onze rapporteringstolerantie. Daarnaast blijft het de verantwoordelijkheid van de gemeente zelf om de prestatielevering ten aanzien van de PGB-bestedingen vast te stellen. Derhalve heeft de gemeente Oss aanvullend onderzocht of de kosten nauwkeurig en rechtmatig verantwoord zijn. Uit onze beoordeling van dit onderzoek concluderen we dat de kosten PGB getrouw verantwoord zijn in de jaarrekening 2025.

Onzekerheden sociaal domein

Voor de gemeente Oss doen zich, in lijn met voorgaande jaren, onzekerheden voor bij de vaststelling van de prestatielevering binnen het sociaal domein. Deze onzekerheden hangen samen met het ontbreken van een (goedkeurende) controleverklaring bij een aantal aanbieders. De

gemeente Oss voert daarop aanvullende werkzaamheden uit met als doel voldoende zekerheid te verkrijgen, waardoor de onzekerheden worden beperkt tot een acceptabel niveau.

Voor de controle over het boekjaar 2025 zijn deze aanvullende werkzaamheden, mede gezien de timing van de ontvangst van de controleverklaringen, deels nog in uitvoering. Daarbij merken wij op dat door de wijziging in de wettelijk voorgeschreven foutenevaluatie voor de accountant – van 1% fouten en 3% onzekerheden naar 2% voor fouten en onzekerheden – relatief meer nadruk is komen te liggen op de beoordeling van onzekerheden.

Een aanvullend aspect betreft de verhoging van de verantwoordingsgrens in het I-Sociaal Domein controleprotocol voor het boekjaar 2025 naar € 200.000 (2024: € 125.000). De impact hiervan voor de gemeente Oss is beperkt. Hoewel landelijk hierdoor meer aanbieders geen productieverantwoording met controleverklaring hoeven aan te leveren, is in veel contracten van de gemeente Oss nog steeds een verantwoordingsgrens van € 125.000 overeengekomen.

Voor gemeente Oss bedraagt de omvang van onzekerheden voor het sociaal domein ter hoogte van €1,3 miljoen ten opzichte van € 0 in 2024.

Onzekerheden	Omvang 2025	Omvang 2024
Prestatielevering Jeugdwet	€ 1.291.000	€ 0
Prestatielevering WMO	€ 0	€ 0
Prestatielevering PGB	€ 0	€ 0
Totaal onzekerheden	€ 1.291.000	€ 0

3. Belangrijke bevindingen

Voorziening pensioenaanspraken politieke ambtsdragers (APPA)

Vanaf 1 januari 2028 worden pensioenen van politieke ambtsdragers (o.a. wethouders) overgedragen aan het ABP in het kader van de Wet toekomst pensioenen (Wtp). Uit onderzoek van BZK, VNG, IPO en Unie van Waterschappen blijkt dat de benodigde overdrachtswaarde per 1 januari 2025 gemiddeld 10–20% hoger ligt dan de huidige voorzieningen. Over de impact op de jaarrekening 2025 heeft de Commissie BBV hierover de volgende uitspraak gepubliceerd:

- Gemeenten die hebben deelgenomen aan het onderzoek moeten per 31 december 2025 de voorziening en eventuele kapitaalverzekeringen aanpassen aan de prognose van het benodigd vermogen (op basis van inkoop Wtp bij ABP).
- Gemeenten die niet deelnamen aan het onderzoek moeten hun berekening analoog onderbouwen.
- De voorziening dient jaarlijks te worden herzien tot het moment van overdracht.
- In de jaarrekening moet een toelichting worden opgenomen over schattingsonzekerheden.
- Eventuele vrijval kan worden toegevoegd aan een bestemmingsreserve om toekomstige dotaties te dekken.

Wij hebben vastgesteld dat de gemeente Oss deze uitgangspunten heeft gevolgd. De voorziening APPA bedraagt per 31 december 2025 € 9,4 miljoen (2024: € 6,9 miljoen). De toename van € 2,5 miljoen wordt

hoofdzakelijk verklaard door:

- het alsnog opnemen van pensioenverplichtingen van gepensioneerd wethouders die zijn ontstaan tot 2012 (€ 0,9 miljoen). Deze verplichtingen mochten voorheen via de begroting worden verantwoord, maar dit is in het kader van de toekomstige overdracht aan het ABP niet langer toegestaan;
- een aanvullende dotatie van € 1,7 miljoen, omdat het ABP bij de overdracht uitgaat van een dekkingsgraad boven de 100%. De gemeente heeft hierbij de meest recent beschikbare dekkingsgraad van het ABP (123,5%) gehanteerd.

De uiteindelijke overdrachtswaarde blijft afhankelijk van ontwikkelingen in onder meer rente en dekkingsgraad op het moment van overdracht. De gemeente heeft deze schattingsonzekerheden toegelicht in de jaarrekening (pagina 276).

Conclusie

De gemeente heeft de voorziening pensioenaanspraken politieke ambtsdragers aangepast in overeenstemming met de uitspraak van de Commissie BBV. De aanpassing is niet tussentijds verwerkt via een begrotingswijziging, waardoor formeel sprake is van een begrotingsoverschrijding in het kader van de rechtmatigheidsverantwoording. De Commissie BBV heeft aangegeven dat deze overschrijding als acceptabel kan worden aangemerkt, aangezien deze voortvloeit uit hogere wet- en regelgeving.

3. Belangrijke bevindingen

Onderhoudsegalisatievoorzieningen

Daarnaast hebben wij vastgesteld dat in 2025 eenmalige stortingen zijn gedaan in onderhoudsegalisatievoorzieningen. De Commissie BBV heeft in de notitie Materiële vaste activa aangegeven dat onderhoudsvoorzieningen zijn bedoeld voor het gelijkmatig verdelen van de lasten van groot onderhoud en dat eenmalige stortingen in beginsel niet passen binnen dit doel.

Wij constateren dat, in lijn met het besluit van de raad d.d. 6 november 2025, een eenmalige storting van € 1.007.000 is gedaan in de voorziening onderhoud gemeentehuis en een eenmalige storting van € 524.000 in de voorziening monumenten. Indien deze stortingen volledig zouden worden teruggedraaid, zou de voorziening onderhoud gemeentehuis een negatieve stand krijgen. Aangezien onderhoudsvoorzieningen geen negatieve stand mogen hebben, is in dat geval een aanvullende dotatie van € 571.000 noodzakelijk om de voorziening op nihil te brengen.

In samenhang gezien leidt dit ertoe dat een bedrag van € 960.000 niet geheel in overeenstemming is met de geldende verslaggevingsregels. Het college heeft er daarbij voor gekozen deze verwerking ongewijzigd in de jaarrekening te laten, met het oog op een toereikende dekking van toekomstige onderhoudslasten.

Deze overweging is begrijpelijk vanuit het perspectief van financieel beheer. Tegelijkertijd schrijven de verslaggevingsregels deze werkwijze niet voor. Om die reden is deze afwijking door ons betrokken bij de foutevaluatie.

Juiste afgrenzing kosten

In het kader van onze jaarrekeningcontrole hebben wij een voortgezette controle uitgevoerd op de afgrenzing van kosten. Daarbij is vastgesteld dat in boekjaar 2026 geen kosten zijn verantwoord die betrekking hebben op 2025.

Naar aanleiding van bevindingen in voorgaande jaren heeft de organisatie aanvullende maatregelen getroffen om een juiste afgrenzing van kosten te borgen. Hieraan is in eerdere controles, en opnieuw in de managementletter, expliciet aandacht voor gevraagd.

De organisatie heeft voor alle in de eerste vijf weken van 2026 ontvangen facturen boven € 5.000 beoordeeld of deze betrekking hebben op het boekjaar 2025. Wij hebben hierop een steekproef uitgevoerd. Daarnaast hebben wij een steekproef uitgevoerd op overige in 2026 ontvangen facturen.

Op basis van onze werkzaamheden constateren wij geen bevindingen. Dit betekent dat de afgrenzing van de kosten per einde van het boekjaar juist heeft plaatsgevonden.

3. Belangrijke bevindingen

SiSa regeling J17 Realisatiestimulans

Deze nieuwe SiSa-regeling vormt, samen met andere regelingen, een belangrijk financieel instrument om de bouw van betaalbare woningen te stimuleren. Op grond van deze regeling kan de gemeente, onder nader gestelde voorwaarden, per betaalbare woning waarvan de bouw is gestart een subsidie van € 7.000 ontvangen.

In de gemeente Oss is in 2025 de bouw van 356 betaalbare woningen gestart. Deze realisatie is correct opgenomen in de SiSa-bijlage. De hiermee samenhangende subsidiebate van circa € 2,5 miljoen was vanuit voorzichtigheid nog niet verantwoord in de concept-jaarrekening.

De commissie BBV heeft op 23 maart 2026 verduidelijkt dat de bijbehorende subsidiebate wel in het boekjaar 2025 dient te worden verantwoord. Deze onvolledigheid is in de definitieve jaarrekening gecorrigeerd door het alsnog opnemen van de bijbehorende vordering en bate.

3. Belangrijke bevindingen

Jaarverslag

In het jaarverslag worden de beleidsuitgangspunten en beleidsevaluaties zichtbaar. Primair object van de accountantscontrole (op grond van Artikel 213 van de Gemeentewet) is de jaarrekening. Voor de accountantscontrole onderzoeken wij, in lijn met de Nederlandse Standaard 720, het jaarverslag om vast te stellen of het jaarverslag verenigbaar is met de jaarrekening en geen materiële afwijkingen bevat en of het jaarverslag alle informatie bevat die op grond van de Gemeentewet is vereist. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Verbonden partijen

Tijdens onze controle besteden wij specifieke aandacht aan de transacties met verbonden partijen van gemeente Oss. In het kader van onze controle hebben wij vastgesteld dat:

- De (significante transacties met) verbonden partijen toereikend zijn toegelicht in de jaarrekening en paragraaf verbonden partijen.
- Geen sprake is van indicaties voor ongeautoriseerde significante transacties met verbonden partijen, welke indicaties geven voor fraude.
- Geen sprake is van indicaties dat de van toepassing zijnde wet- en regelgeving niet is nageleefd.

Aan de linkerzijde van deze pagina zijn onze conclusies en aanbevelingen inzake het jaarverslag opgenomen:

Element jaarverslag	Onze waarneming
Vereisten BBV	Uw jaarverslag bevat in materiële zin de vereiste informatie op basis van artikel 24 lid 2, artikel 25 en artikel 26 BBV. Daarnaast zouden de cijfers 2025 van uw verbonden partijen opgenomen dienen te worden, deze zijn echter nog niet in alle gevallen beschikbaar.
Verenigbaar	Uw jaarverslag is verenigbaar met de jaarrekening.
Overeenstemming	Wij hebben vastgesteld dat de informatie in het jaarverslag overeenstemt met de resultaten van de door ons uitgevoerde controlewerkzaamheden.
Paragrafen	Alle verplichte paragrafen zijn opgenomen en zijn kwalitatief van voldoende niveau..
Informatiewaarde	De toelichtingen zijn goed leesbaar en geven een adequate analyse van het uitgevoerde beleid en de financiële gevolgen.
Fraude	Fraude en de frauderisicoanalyse zijn steeds belangrijker thema's. We adviseren u in de paragraaf bedrijfsvoering te rapporteren over de actualisatie van uw frauderisicoanalyse.

3. Belangrijke bevindingen

SiSa

Wij hebben de in de SiSa-bijlage van de jaarrekening genoemde specifieke uitkeringen gecontroleerd met inachtneming van de Nota verwachtingen accountantscontrole 2025. De hierbij geconstateerde fouten en onzekerheden dienen op grond van het Bado in het verslag van bevindingen te worden opgenomen indien de navolgende rapporteringstolerantie per specifieke uitkering wordt overschreden:

- € 12.500 indien de omvangbasis kleiner dan of gelijk aan € 125.000 is.
- 10% indien de omvangbasis groter dan € 125.000 en kleiner dan of gelijk aan € 1.000.000 is.
- € 125.000 indien de omvangbasis groter dan € 1.000.000 is.

Op grond van ons onderzoek hebben wij bij de specifieke uitkeringen geen fouten en/of onzekerheden geconstateerd die de voor SiSa geldende rapporteringstolerantie overschrijden.

De SiSa-bijlage dient door uw gemeente samen met een aantal andere verplicht voorgeschreven verantwoordingsstukken voor 15 juli aanstaande elektronisch bij het CBS te worden aangeleverd. Door middel van een voorgeschreven tabel dienen wij te rapporteren over onze bevindingen ten aanzien van de in de jaarrekening opgenomen SiSa-bijlage. In bijlage A bij dit rapport zijn deze bevindingen in de voorgeschreven tabel opgenomen. U kunt deze tabel hanteren ten behoeve van verzending naar het CBS.

WNT verantwoording

Als onderdeel van onze controle hebben wij de naleving van de Wet normering topinkomens (WNT) gecontroleerd. Op basis van deze wet zijn de bezoldiging van topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector en de uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen wettelijk gemaximeerd. Voor gemeenten geldt dat de gemeentesecretaris en de griffier als topfunctionaris worden aangemerkt. Beide topfunctionarissen zijn in loondienst en er hebben zich gedurende 2025 geen wijzigingen voorgedaan.

De publicatieverplichting voor uitkering wegens beëindiging dienstverband geldt eveneens voor bezoldiging van niet-topfunctionarissen met een dienstbetrekking, indien hun bezoldiging het algemene bezoldigingsmaximum overschrijdt.

Wij hebben vastgesteld dat de bezoldigingen over 2025 niet strijdig zijn met de WNT en dat de in de jaarrekening opgenomen WNT-verantwoording voldoet aan de publicatieverplichtingen van de WNT.

Wij willen benadrukken dat de naleving van de anticumulatiebepaling (het nagaan of topfunctionarissen van uw gemeente betrokken zijn bij andere organisaties c.q. nevenactiviteiten hebben die onder de WNT vallen) geen onderdeel uitmaakt van de controle van de accountant.

Opdracht, scope
en uitkomstenBelangrijke
bevindingenFinanciële
positieBevindingen
interne beheersingOverige
onderwerpen

Bijlagen

4. Financiële positie

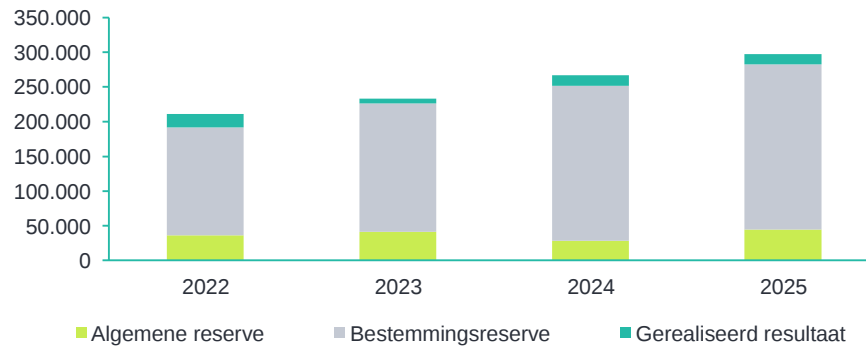

Ontwikkelingen in de jaarcijfers

Verloop van het eigen vermogen van uw gemeente

Het eigen vermogen, inclusief het gerealiseerde resultaat, bedraagt per 31 december 2025 volgens de jaarrekening € 296,9 miljoen.

Grafiek ontwikkeling eigen vermogen (x € 1.000)

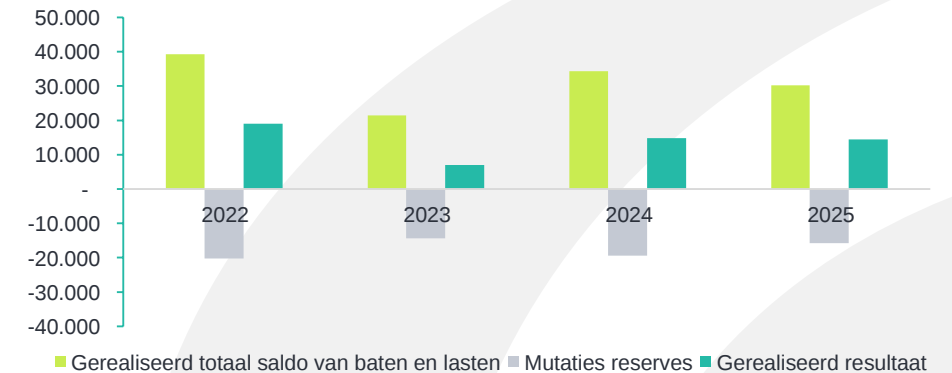
Van de totale reserves ter hoogte van € 282,4 miljoen is € 44,5 miljoen opgenomen als algemene reserve. Het saldo van deze algemene reserve is ten opzichte van voorgaand jaar gestegen met € 16,3 miljoen. Per saldo is gedurende 2025 € 14,3 miljoen gedoteerd aan de bestemmingsreserves. Het gerealiseerde resultaat in 2025 bedraagt € 14,5 miljoen.

Analyse van het resultaat

Het resultaat voor mutaties in de reserves laat een positief saldo zien. Het gerealiseerde resultaat bedraagt afgerond € 14,5 miljoen positief. In de gewijzigde begroting was rekening gehouden met een resultaat van € 7,7 miljoen positief.

Ter illustratie en aanvullende informatie geven wij u in het hierna opgenomen overzicht de ontwikkeling van het resultaat ("gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten" en "gerealiseerde resultaat") weer over de jaren 2022 tot en met 2025.

Resultaatontwikkeling 2022-2025 (x € 1.000)

In het samenvattend financieel beeld wordt in hoofdlijnen een toelichting op de afwijkingen gegeven. In de toelichting op de programma's wordt een verder gedetailleerde verklaring gegeven voor de afwijkingen ten opzichte van de begroting na wijziging. Als onderdeel van de toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening 2025 wordt overzichtelijk aangegeven welke baten en lasten als incidenteel zijn aan te merken. Het jaarrekeningresultaat is € 6,8 miljoen voordeliger dan begroot.

Financiële positie

De belangrijke afwijkingen zien toe op:

- Subsidie realisatiestimulans € 2,5 miljoen;
- Hogere algemene uitkering € 1,6 miljoen;
- Hogere kosten voorziening pensioenen wethouders € 2,5 miljoen;
- Hogere kosten jeugdhulp € 1,2 miljoen;
- Overige voor- en nadelen.

Een groot deel van bovenstaande oorzaken kon niet in een eerder stadium voorzien worden, enkele afwijkingen ons inziens mogelijk wel. We adviseren u, in lijn met de aanbevelingen van de commissie BBV om meer aandacht te hebben voor afwijkingen op baten en lasten, niet zijnde begrotingsoverschrijdingen. Doorlopend is het advies de afwijkingen nader te analyseren waarom deze pas bij het opstellen van de jaarrekening inzichtelijk waren, zodat voordelen eerder richting de raad gemeld kunnen worden.

Ontwikkeling financiële resultaten

Vanaf 2026 wordt een korting op de uitkering uit het gemeentefonds voorzien. Op basis van de meest recente ramingen van het Rijk ligt het zwaartepunt van deze korting in 2028. Deze ontwikkeling kan leiden tot aanzienlijke financiële druk voor Nederlandse gemeenten en noodzaakt tot het maken van keuzes over het voortzetten van bestaande taken en voorzieningen dan wel het doorvoeren van aanpassingen in het beleid.

De gemeente Oss hanteert momenteel de lijn dat het meerjarig tekort voortvloeiend uit de uitvoering van de Jeugdwet als een begrotingstekort wordt gepresenteerd. Daarbij wordt uitgegaan van het tekort ter grootte van de structurele compensatie die de gemeente verwacht vanuit het Rijk te ontvangen.

Wij constateren dat de financiële positie van de gemeente Oss op dit moment toereikend is om deze tekorten op te vangen, voor het geval het Rijk (nog) niet overgaat tot aanvullende compensatie.

Op 16 maart 2026 heeft de Commissie BBV de notitie *Structurele baten en lasten* gepubliceerd. In deze notitie is vastgelegd dat het surplus van de algemene reserve kan worden ingezet als structurele bate in de begroting. Dit surplus betreft dat deel van de algemene reserve dat niet benodigd is voor het afdekken van risico's (weerstandscapaciteit). Van dit vrij besteedbare deel kan met ingang van 1 januari 2024 jaarlijks maximaal 10% worden ingezet voor de dekking van structurele lasten, mits de solvabiliteit van de gemeente minimaal 20% bedraagt en blijft. Door deze inzet wordt het surplus van de algemene reserve aangemerkt als structurele bate, hetgeen een uitzondering vormt op de hoofdregel dat mutaties in reserves een incidenteel karakter hebben. Daarbij geldt dat het weerstandsvermogen naar het oordeel van de toezichthouder voldoende moet zijn.

De gemeente Oss maakt gebruik van deze regeling en zet vanaf begrotingsjaar 2028 € 560.000 per jaar in als dekking uit de algemene reserve.

Financiële positie

De begroting 2026-2028 laat het volgende beeld zien:

V = voordeel N= nadeel	2026	2027	2028	2029
Incidenteel resultaat	720V	2.975V	23N	0
Structureel resultaat	1.509V	485N	3.660N	2.989N
Gerealiseerd resultaat	2.229V	2.489V	3.683N	2.989N

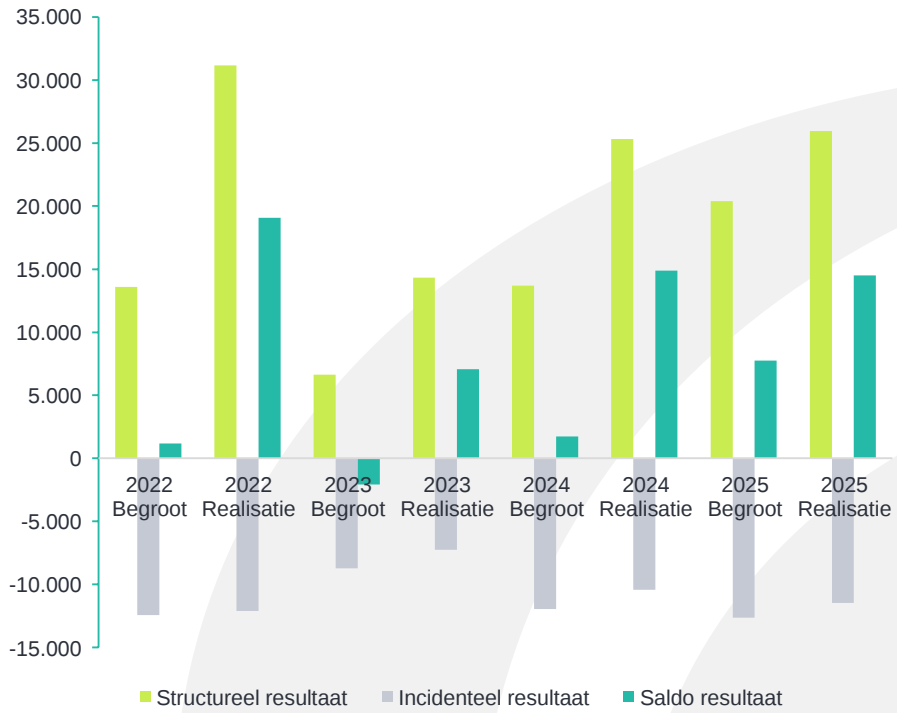
De begrote resultaten laten voor komend jaar nog een structureel sluitende begroting zien, waarbij er vanaf 2027 een duidelijk tekort ontstaat. In deze begroting is geen onttrekking aan het surplus in uw reserves opgenomen.

Om als gemeenteraad de financiële impact van keuzes te kunnen bepalen is inzicht in structurele en incidentele resultaten van groot belang. In de grafiek op hiernaast zijn de (primair) begrote en gerealiseerde incidentele en structurele resultaten zichtbaar.

Op basis van de financiële resultaten van de afgelopen jaren constateren wij dat de gemeente positieve incidentele, maar met name structurele resultaten heeft gerealiseerd. Deze gerealiseerde resultaten wijken aanzienlijk af van de (gewijzigde) begroting.

Wij hebben begrepen dat de gemeente een (oorzaak)analyse heeft uitgevoerd naar deze afwijkingen tussen de begrote en gerealiseerde incidentele en structurele resultaten. Op basis hiervan is de impact op de

Ontwikkeling structureel resultaat (x € 1.000)

begroting in beeld gebracht en is voor de begroting 2026 gekomen tot een strategische heroriëntatie.

Wij adviseren het college en de raad om in de komende jaren te blijven monitoren of deze strategische heroriëntatie toereikend is geweest en om aandacht te houden voor het tijdig signaleren van mogelijke overige structurele afwijkingen.

Financiële positie

Weerstandsvermogen en financiële kengetallen in meerjarenperspectief

De analyse van het weerstandsvermogen en de financiële kengetallen is een onderdeel van het jaarverslag en de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing. Vanuit onze controlerende rol dienen wij vast te stellen of het jaarverslag (en dus deze paragraaf) niet strijdig is met de jaarrekening en geen materiële onjuistheden bevat. De kengetallen moeten altijd in relatie tot elkaar worden gezien.

Uit de combinatie van de kengetallen kan een beeld worden gegeven van de financiële positie van de gemeente. Daarbij kan ook inzichtelijk worden gemaakt wat de oorzaak is van een sterke of zwakke financiële positie. De financiële kengetallen geven, met de inherente beperkingen hierbij, inzicht in (de ontwikkeling van) uw financiële positie, mede in relatie tot de landelijke benchmark.

Hieronder hebben wij de ontwikkelingen in uw kengetallen en een relatie naar de landelijke ontwikkelingen weergegeven:

Kengetal	Gemeente Oss						Landelijk	
	2024	2025	2026*	2027*	2028*	2029*	2025*	2026*
Netto schuldquote	6,0	0,9	12,8	19,7	27,2	32,0	57,3	63,3
Netto schuldquote gecorrigeerd	-0,4	-4,6	6,3	13,2	20,8	25,7	52,4	58,0
Solvabiliteit	60,2	67,5	59,7	56,4	52,3	50,1	35,8	34,7
Grondexploitaties	0	2,8	0,8	0,9	0,9	0,9	5,1	5,2
Belastingcapaciteit	87,8	92,4	92,4	92,4	92,4	92,4	100,5	100,1
Structurele exploitatieruimte	3,1	12,3	0,3	-0,1	-0,9	-0,7	1,3	0,7

* Op basis van begroting, in tegenstelling tot voorgaande jaren heeft het Rijk geen dataset vanuit de jaarrekening 2024 beschikbaar.

Financiële positie

Opdracht, scope
en uitkomstenBelangrijke
bevindingenFinanciële
positieBevindingen
interne beheersingOverige
onderwerpen

Bijlagen

We constateren dat de financiële kengetallen van de gemeente Oss op alle punten beter zijn dan het landelijke gemiddelde. Dit geldt ook wanneer gekeken wordt naar de ontwikkeling van de kengetallen op basis van de meerjarenbegroting 2026-2029. Wel zien we hierin het investeringsniveau van de gemeente Oss terugkomen voor alle nieuwe grote projecten. Dit leidt logischerwijs tot een verslechtering van de schuldquota en de solvabiliteit.

Het kengetal **schuldquote** is gedaald ten opzichte van 2024, hetgeen een gunstige ontwikkeling is. De **netto schuldquote** weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de medeoverheid ten opzichte van de eigen middelen en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. Voor de schuldquote geldt een signaalwaarde van 130 en bij percentages tussen de 100 en 130 is voorzichtigheid gevraagd. De schuldquote van de gemeente Oss blijft met 1% zeer ruim onder de signaalwaarden.

De **solvabiliteit** neemt toe naar 67,5% in 2025. Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Indien er sprake is van een forse schuld én veel eigen vermogen (het totaal van de algemene en de bestemmingsreserves), hoeft een hoge schuld geen probleem te zijn voor de financiële positie. De VNG hanteert een signaalwaarde als de solvabiliteit onder de 20% komt. Aan de bovenkant oordeelt het VNG dat

een solvabiliteit boven de 50% als zeer goed aan te merken is. De gemeente Oss kent derhalve een uitstekende financieringspositie.

Het kengetal **grondexploitaties** geeft weer hoe de waarde van de in exploitatie genomen gronden zich verhoudt tot de totale (geraamde) baten. De zichtbare stijging wordt veroorzaakt door het feit dat er de afgelopen jaar een nieuw majeur project in exploitatie is genomen (Amsteleind Noord).

Het kengetal **belastingcapaciteit** laat de lastendruk in de gemeente Oss ten opzichte van het landelijk gemiddelde zien. Geconstateerd kan worden dat dit het gemeentelijke kengetal in 2025 lager ligt dan het landelijke (begrote) gemiddelde, hetgeen als positief moet worden gezien.

Op basis van het kengetal **structurele exploitatieruimte** blijkt dat er structurele begrotingsruimte is om tekorten of extra lasten binnen de huidige begroting op te vangen. Op basis van de begroting 2026-2029 komt dit cijfer volgende jaren onder druk te staan en de verwachting is dat het zal afnemen tot 0,7 negatief in 2029.

Financiële positie

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

In de paragraaf "Weerstandsvermogen en risicobeheersing" in het jaarverslag is een toelichting opgenomen op de weerstandscapaciteit van de gemeente. Op basis van de inventarisatie van de geïdentificeerde risico's, waarbij rekening wordt gehouden met kans op voordoen en financiële impact, wordt berekend welk bedrag benodigd is ter dekking van de geïdentificeerde risico's.

In de tabel hieronder is het verloop over de afgelopen 3 jaar weergegeven inclusief een kwalificatie van de weerstandsratio. De incidentele weerstandscapaciteit is voornamelijk opgebouwd vanuit de algemene reserves, de structurele weerstandscapaciteit vanuit de onbenutte belastingcapaciteit en de post onvoorzien. De weerstandsratio kwalificeert zich als we kijken naar de incidentele ratio als "ruim voldoende", voor wat betreft de structurele ratio is deze "matig".

	2025	2024	2023
Structurele weerstandscapaciteit	€ 5.400.000	€ 5.100.000	€ 5.100.000
Incidentele weerstandscapaciteit	€ 37.887.000	€ 27.075.000	€ 23.300.000
Structurele risico's	€ 7,5 miljoen	€ 7,1 miljoen	€ 8,0 miljoen
Incidentele risico's	€ 25,0 miljoen	€ 9,2 miljoen	€ 4,9 miljoen
Weerstandsratio structureel	0,72	0,71	0,63
Weerstandsratio incidenteel	1,51	2,94	4,72

De grootste door uw gemeente geïdentificeerde risico zijn:

- Risico's op overschrijdingen binnen jeugdhulp 2024 en verder (structureel) € 1,5 miljoen (2024 € 2,25 miljoen);
- Ontwikkeling gemeentefonds (structureel) € 1,9 miljoen (2024 € 2,1 miljoen);
- Investeringskosten onderwijshuisvesting (structureel) € 1,2 miljoen (2024 € 0,9 miljoen)
- Risico's binnen het grondbedrijf (incidenteel) € 24,1 miljoen (2024: € 8,3 miljoen). Deze toename ziet met name toe op de nieuw in exploitatie genomen project Amsteleind Noord.

We merken op dat in de incidentele weerstandscapaciteit voldoende is om de incidentele risico's op te vangen. De structurele weerstandscapaciteit is van onvoldoende omvang om de structurele risico's te kunnen opvangen.

Bestuurlijke
samenvatting

Opdracht, scope
en uitkomsten

Belangrijke
bevindingen

Financiële
positie

Bevindingen
interne beheersing

Overige
onderwerpen

Bijlagen

5. Bevindingen interne beheersing

5. Bevindingen interne beheersing

Inleiding

Dit accountantsverslag bevat onze bevindingen ten aanzien van de interne beheersing (inclusief de IT-omgeving), die zijn gebaseerd op onze werkzaamheden in het kader van de jaarrekeningcontrole 2025. Deze werkzaamheden zijn dan ook niet gericht op het geven van een oordeel over de interne beheersing van uw organisatie als geheel.

Een goede interne beheersing maakt dat de risico's voor de organisatie beter beheersbaar zijn en de jaarrekeningcontrole effectiever en efficiënter kan plaatsvinden. Vanuit onze natuurlijke adviesfunctie willen wij bijdragen aan verbetering van uw bedrijfsvoering, onder andere door het analyseren van de IT-omgeving en de bedrijfsprocessen.

Voorgaande jaren hebben wij onze bevindingen eveneens met u gedeeld. In deze rapportage geven wij u een update van onze bevindingen.

Interne beheersing

Als onderdeel van de jaarrekeningcontrole hebben wij de interne beheersing inclusief de IT-omgeving, voor zover van belang voor de jaarrekeningcontrole, beoordeeld. Naar aanleiding van onze werkzaamheden hebben wij een managementletter geschreven. Deze managementletter hebben wij op 9 oktober 2025 besproken met de wethouder financiën en daarna in definitieve vorm uitgebracht. Tevens is er een toelichting geweest in de rekeningcommissie van 13 november 2026.

Onze werkzaamheden zijn niet gericht op het geven van een oordeel over de interne beheersing van de organisatie als geheel. De rapportage bevat daardoor niet alle onvolkomenheden in de interne beheersing, die bij een eventueel uitgebreid en hierop specifiek gericht onderzoek naar voren zouden kunnen komen.

Wij hebben geen nieuwe bevindingen geïdentificeerd ten tijde van de jaarrekeningcontrole.

Bestuurlijke
samenvatting

Opdracht, scope
en uitkomsten

Belangrijke
bevindingen

Financiële
positie

Bevindingen
interne beheersing

Overige
onderwerpen

Bijlagen

6. Raadsaandachtspunten en overige onderwerpen

6. Raadsaandachtspunten

Begrotingsbeheer

Vanuit onze natuurlijke adviesfunctie betrekken wij in onze rapportages, naast de bevindingen uit onze controle, ook aandacht voor de wijze waarop het college invulling geeft aan het versterken van het begrotingsbeheer. Dit aandachtspunt is met u afgesproken in het auditplan voor de jaarrekeningcontrole 2025. In dat kader is met name het tijdige inzicht in en duiding van de afwijkingen tussen begroting en realisatie van belang.

Uit de jaarrekening 2025 blijkt dat de afwijkingen tussen begroting en realisatie, zowel in absolute als in procentuele zin, lager zijn dan in voorgaande jaren. Wij verwijzen hiervoor naar de opstelling hiernaast en naar de nadere toelichting in de jaarstukken. Dit duidt erop dat het begrotingsproces aan voorspelbaarheid heeft gewonnen en dat ingezette verbetermaatregelen effect sorteren. Tegelijkertijd constateren wij dat ook in 2025 nog afwijkingen zijn opgetreden.

Zoals blijkt uit de afwijkingenrapportage in de jaarstukken hangt een deel van deze afwijkingen samen met posten die naar hun aard lastig vooraf te ramen zijn. Dit geldt onder andere voor de actualisatie van de benodigde voorziening voor wethouderspensioenen. Deze posten worden slechts eenmaal per jaar, per jaareinde, opnieuw berekend. Hierdoor ontstaat jaarlijks vrijwel altijd een afwijking ten opzichte van de begroting, die gedurende het jaar niet eerder betrouwbaar kan worden voorzien. We adviseren om in de laatste tussentijdse rapportage al een trend te voorspellen voor dergelijke posten.

Daarnaast constateren wij dat sommige baten pas in een laat stadium van het begrotingsjaar concreet worden en daardoor niet of slechts

beperkt eerder in de begroting kunnen worden verwerkt. Dit betreft met name bijstellingen in de algemene uitkering van het gemeentefonds, zoals die volgen uit de decembercirculaire, en baten uit specifieke subsidieregelingen, waaronder de subsidieregeling realisatiestimulans. Deze baten zijn sterk afhankelijk van rijksbesluitvorming en worden veelal pas laat in het jaar definitief vastgesteld, dan wel bekend.

Ook speelt het grondbedrijf een rol bij het ontstaan van afwijkingen. Binnen de grondexploitaties kunnen ramingen van baten en lasten gedurende het jaar wijzigen, wat zowel aan de lasten- als aan de batenzijde leidt tot zichtbare afwijkingen. Deze mutaties hebben tevens invloed op de reservepositie. Dit hangt samen met de met de raad gemaakte afspraak dat alle resultaten uit het grondbedrijf worden afgewikkeld via de algemene reserve risico's grondbedrijf.

Omschrijving	Rekening 2025	Begroting 2025 na wijziging	Verschil	Procentuele afwijking
Lasten	452.740	436.830	15.909	3,60%
Baten	-483.005	-450.810	-32.195	7,10%
Saldo programma's	-30.266	-13.980	-16.286	
Storting reserves	62.256	58.286	3.969	6,80%
Onttrekking reserves	-46.500	-52.063	5.564	-10,70%
Mutaties reserves	15.756	6.223	9.533	
Resultaat	-14.510	-7.757	-6.753	

Opdracht, scope
en uitkomsten

Belangrijke
bevindingen

Financiële
positie

Bevindingen
interne beheersing

Overige
onderwerpen

Bijlagen

6. Raadsaandachtspunten

Met betrekking tot de afwijkingen ten aanzien van het grondbedrijf ligt onze constatering in lijn met de constatering in afgelopen jaren dat de baten en lasten voor de jaarschijf van het lopende boekjaar vrij optimistisch worden ingeschat. Naast het borgen van een meer realistische inschatting is het zorg om ook tijdig de begrote baten en lasten af te ramen en het resultaat boekjaar (tussentijdse winstneming) tussentijds bij te stellen.

Hoewel deze afwijkingen in de meeste gevallen inhoudelijk verklaarbaar zijn en vaak voortkomen uit externe factoren, blijft het van belang deze expliciet te analyseren en te duiden. Daarbij is niet alleen aandacht nodig voor de aard en oorzaak van de afwijkingen in het betreffende jaar, maar ook voor de ontwikkeling daarvan ten opzichte van voorgaande perioden. Een systematische analyse draagt bij aan het lerend vermogen van de organisatie en ondersteunt een verdere verbetering van het begrotingsbeheer en de financiële sturing.

6. Overige onderwerpen

Bijdrage accountant inwerkprogramma nieuwe gemeenteraad

In maart 2026 hebben de gemeenteraadsverkiezingen plaatsgevonden. Met het oog op de samenstelling van een nieuwe raad dragen wij als accountant graag bij aan een goede en zorgvuldige start van de nieuwe raadsperiode.

Wij stellen ons beschikbaar om onderdeel te zijn van het inwerkprogramma voor nieuwe raadsleden. Zo kunnen wij onder meer een workshop verzorgen over het lezen en duiden van de jaarrekening vanuit financieel perspectief en toelichten hoe de accountant de raad ondersteunt in haar kaderstellende en controlerende rol. Hiermee willen wij bijdragen aan het vergroten van de financiële inzichtelijkheid en het versterken van de positie van de raad als toezichthouder.

Indien gewenst stemmen wij graag met de griffie af hoe wij dit het beste kunnen vormgeven binnen het totale inwerkprogramma.

Handreiking kapitaalgoederen: onmisbaar voor toekomstbestendig gemeentelijk vastgoed

De maatschappelijke waarde van gemeentelijk vastgoed is enorm: het biedt ruimte voor onderwijs, sport, cultuur en ontmoeting. Veel gemeenten staan voor het onderhoud en de mogelijk verplichte verduurzaming in de toekomst voor forse (financiële) uitdagingen. Inzicht in de lange termijn investeringen die nodig zijn om gebouwen duurzaam, veilig en betaalbaar te houden is hierbij essentieel.

Zeker nu de eisen rondom duurzaamheid steeds strenger worden en

gemeenten voor grote financiële en maatschappelijke opgaven staan. Wij adviseren u om de toekomstige (financiële) noodzakelijke investeringen in kaart te brengen.

De handreiking kapitaalgoederen van Bouwstenen voor Sociaal biedt een praktisch format en heldere toelichting om het gemeentelijk vastgoed structureel in beeld te brengen. Bouwstenen voor Sociaal is een platform voor maatschappelijk vastgoed. Samen met mensen uit het veld denken zij na over ontwikkelingen binnen dit maatschappelijke vastgoed. Eén van de thema's waar Bouwstenen aandacht aan schenkt is de 'grip op toekomstige investeringen' en de verduurzamingsopgave. Bouwstenen heeft Baker Tilly gevraagd om vanuit ons vakgebied mee te helpen met de handreiking kapitaalgoederen.

De handreiking kapitaalgoederen geeft houvast om eenvoudiger te sturen op doelen, kosten en duurzaamheid en daarnaast om verrassingen in de begroting te voorkomen. Deze handreiking is onder andere opgesteld met het doel de investeringsopgave tussen gemeenten vergelijkbaar te maken door te rapporteren via een vaste structuur. Door het toepassen van deze handreiking kunt u niet alleen beter onderbouwde keuzes maken, maar ook ervaringen met andere gemeenten uitwisselen en van elkaar leren. De handreiking is te vinden op de website van Bouwstenen voor Sociaal: [Handreiking Kapitaalgoederen](#).

6. Overige onderwerpen

Bevestiging onafhankelijkheid

Wij zijn van mening dat wij onafhankelijk hebben gefunctioneerd en dat de objectiviteit van onze oordeelsvorming niet is aangetast, in overeenstemming met de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en artikel 24a van de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta).

Hierbij bevestigen wij dat wij geen geschenk en/of een persoonlijke uiting van gastvrijheid van uw gemeente hebben ontvangen met een waarde van meer dan honderd euro.

Kwaliteitsborging

Baker Tilly heeft diverse organisatorische maatregelen getroffen om haar onafhankelijkheid en die van haar medewerkers te waarborgen. Deze maatregelen omvatten onder meer:

- Jaarlijkse bevestiging van onafhankelijkheid door partners, professionals en ondersteunende stafdiensten
- Cliënt- en opdrachtacceptatieprocedures, waaronder de beoordeling of er sprake is van mogelijk conflicterende diensten
- In- en extern kwaliteitsonderzoek

- Twee registeraccountants betrokken bij wettelijke controleopdrachten
- Reviews door partners die niet betrokken zijn bij de opdracht ter waarborging van een deugdelijk / deskundig oordeel

Op deze controleopdracht zijn geen aanvullende maatregelen getroffen om onze onafhankelijkheid te waarborgen. Wel zijn meerdere registeraccountants betrokken vanuit het kwaliteitsoogpunt.

6. Overige onderwerpen

Controleaanpak en uitvoering

Wij voeren onze controle uit met een mix van systeem- en gegevensgerichte werkzaamheden en een mix van vaste teamleden en ingeschakelde experts. Daarnaast beschikken wij als organisatie over verschillende kwaliteitsborgingsmaatregelen. Dit geheel tezamen leidt tot een kwalitatief goede controle. In ons controleplan en dit verslag is voor elk bijzonder aandachtsgebied in onze controle terug te lezen wat de kernpunten in onze controle zijn geweest die hebben bijgedragen aan de kwaliteit in onze controle. Daarnaast gaan wij in de volgende paragrafen van deze bijlage nog nader in op de samenwerking met de andere accountants en de ingeschakelde experts.

Onze controleaanpak is onder andere gericht op het in kaart brengen van de voor de jaarrekening van belang zijnde risico's. Op basis van onze gesprekken met het management over de belangrijke financiële en operationele ontwikkelingen is een aantal punten met een verhoogd risico voor de jaarrekening 2025 onderkend, deze zijn weergegeven op pagina 10 van dit verslag.

Samenwerking met interne accountantsdienst / andere accountants

Voor de jaarrekening van de gemeente Oss maken wij gebruik van diverse verbonden partijen/gemeenschappelijke regelingen en uitvoeringsorganisaties. De belastingen en heffingen zijn uitbesteed aan Belastingssamenwerking Oost-Brabant (BSOB).

Met betrekking tot de Centrumregeling Jeugd is dit uitbesteed aan de gemeente 's-Hertogenbosch. Wij hebben met de accountants afstemming gehad inzake de toereikendheid van hun werkzaamheden.

Inschakeling van interne / externe deskundigen

Wij hebben in het kader van onze controle geen gebruik gemaakt van de werkzaamheden van interne en/of externe deskundigen.

6. Overige onderwerpen

Schriftelijke bevestigingen

Wij hebben aan het management schriftelijke bevestigingen gevraagd in het kader van onze controle. Deze bevestigingen hebben betrekking op de verantwoordelijkheid van het management voor het opstellen van de jaarrekening, voor het volledig verantwoorden van transacties en voor het aan ons verschaffen van alle relevante informatie. Daarnaast hebben wij geen specifieke schriftelijke bevestigingen verzocht.

Wij hebben de schriftelijke bevestigingen van het management op 19 mei verkregen.

Inzet controleteam

In onderstaande tabel geven wij inzicht in de geplande en gerealiseerde urenbesteding van het controleteam. De uren zijn uitgesplitst naar functieniveau.

Functie	Budget uren	Realisatie uren
Partner	100	103
Managers	300	294
Overige teamleden	1.180	1.111
Totaal	1.580	1.508

Bestuurlijke
samenvatting

Opdracht, scope
en uitkomsten

Belangrijke
bevindingen

Financiële
positie

Bevindingen
interne beheersing

Overige
onderwerpen

Bijlagen

Bijlagen

Bijlage A: SiSa-bijlage

Het is volgens de Nota verwachtingen accountantscontrole 2025 voorgeschreven dat wij de geconstateerde fouten en onzekerheden per regeling rapporteren door middel van onderstaande verplichte tabel. Deze tabel dient door uw gemeente samen met een aantal andere verplicht voorgeschreven verantwoordingsstukken voor 15 juli 2026 elektronisch bij het CBS te worden aangeleverd.

Nummer	Specifieke uitkering	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp aan gedupeerden toeslagenproblematiek			
C62	Regeling specifieke uitkering kwijschelding gemeentelijke belastingen			
C92	Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid			
D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026 (OAB)			
D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertraging			
D21	Specifieke uitkering impuls jongerencultuur			
E3	Subsidieregeling sanering verkeerslawaaai			
E20	Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2020-2021			
E44B	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021–2027 (SiSa tussen medeoverheden)			
Rechtmatigheidsoordeel specifieke uitkeringen (zoals blijkt uit de controleverklaring):			Goedkeurend	
Strekking controleverklaring getrouwheid gehele jaarrekening:			Goedkeurend	

Opdracht, scope
en uitkomsten

Belangrijke
bevindingen

Financiële
positie

Bevindingen
interne beheersing

Overige
onderwerpen

Bijlage A: SiSa-bijlage

Nummer	Specifieke uitkering	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
E53	Regeling specifieke uitkering Schone Lucht Akkoord			
E97B	Tijdelijke regeling specifieke uitkering bodem 2023			
E104	Specifieke uitkering woningbouw op korte termijn door bovenplanse infrastructuur			
E115	Tijdelijke regeling specifieke uitkering duurzame en circulaire infrastructuur			
E120	Regeling specifieke uitkering verkeersveiligheidsmaatregelen 2025-2030			
G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet gemeentedeel 2025			
G2	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire gebundelde uitkering Participatiewet in jaar T gemeentedeel 2025			
G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 gemeentedeel 2025			
G3	BBZ vóór 2020 - Gederfde baten die voorvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in jaar T (exclusief BOB) gemeentedeel 2025			
G3	BBZ vóór 2020 - Gederfde baten die voorvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire in jaar T(exclusief BOB)_gemeentedeel 2025			
G3	BBZ vóór 2020 - Gederfde baten die voorvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire in jaar T gemeentedeel 2025			
Rechtmatigheidsoordeel specifieke uitkeringen (zoals blijkt uit de controleverklaring):			Goedkeurend	
Strekking controleverklaring getrouwheid gehele jaarrekening:			Goedkeurend	
pagina 46				

Bijlage A: SiSa-bijlage

Nummer	Specifieke uitkering	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
G3	BBZ vanaf 2020 - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire in jaar T gemeentedeel 2025			
G4	Tozo 1_fundamentele rechtmatigheidseisen gemeentedeel 2025			
G4	Tozo 1_belangrijke rechtmatigheidseisen _gemeentedeel 2025			
G4	Tozo 2 gemeentedeel 2025			
G4	Tozo 3 gemeentedeel 2025			
G4	Tozo 4 gemeentedeel 2025			
G4	Tozo 5 gemeentedeel 2025			
G4	Kwijtschelding schulden Tozo in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire - gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud in jaar T gemeentedeel 2025			
G4	Kwijtschelding schulden Tozo in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire - gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekking in jaar T_gemeentedeel 2025			
G10	Wet inburgering gemeentedeel 2025			
Rechtmatigheidsoordeel specifieke uitkeringen (zoals blijkt uit de controleverklaring):			Goedkeurend	
Strekking controleverklaring getrouwheid gehele jaarrekening:			Goedkeurend	

Opdracht, scope
en uitkomstenBelangrijke
bevindingenFinanciële
positieBevindingen
interne beheersingOverige
onderwerpen

Bijlage A: SiSa-bijlage

Nummer	Specifieke uitkering	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
G12	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire in jaar T_ gemeentedeel 2025			
G12	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire in jaar T gemeentedeel 2025			
G13	Besteding/baten onderwijsroute gemeentedeel 2025			
G13	Bestedingen/baten overige voorzieningen_ gemeentedeel 2025			
H4	Regeling specifieke uitkering stimulering sport 2024-2025			
H21	Specifieke uitkering cliëntondersteuning			
H30	Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026			
H35B	Specifieke uitkering IZA-doelen 2023-2026 (SiSa tussen medeoverheden)			
H39	Regeling specifieke uitkering domein-overstijgend samenwerken_zonder centraal persoon_2024			
J9	Specifieke uitkering woningbouwimpuls			
J17	Realisatiestimulans			
J55	Aanpak energiearmoede			
Rechtmatigheidsoordeel specifieke uitkeringen (zoals blijkt uit de controleverklaring):			Goedkeurend	
Strekking controleverklaring getrouwheid gehele jaarrekening:			Goedkeurend	

Opdracht, scope
en uitkomsten

Belangrijke
bevindingen

Financiële
positie

Bevindingen
interne beheersing

Overige
onderwerpen

Bijlage A: SiSa-bijlage

Nummer	Specifieke uitkering	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
J75B	Regiodeals 3e tranche (SiSa tussen medeoverheden)			
J94	Regeling specifieke uitkering verduurzaming slecht geïsoleerde woningen en eigenaar-bewoners en woningen van verenigingen van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties in het kader van het Nationaal Isolatieprogramma			
J117B	Regeling specifieke uitkering versnelling natuurinclusief isoleren			
J209	Meerjarige regeling voor huisvesting aandachtsgroepen			
K28	Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid			
L16B	Eenmalige specifieke uitkering Provinciaal Uitvoeringsprogramma natuur (SiSa tussen medeoverheden)			
M16	Bekostiging eerste opvang ontheemden Oekraïne door Veiligheidsregio's			
Rechtmatigheidsoordeel specifieke uitkeringen (zoals blijkt uit de controleverklaring):			Goedkeurend	
Strekking controleverklaring getrouwheid gehele jaarrekening:			Goedkeurend	

Opdracht, scope
en uitkomstenBelangrijke
bevindingenFinanciële
positieBevindingen
interne beheersingOverige
onderwerpen

Bijlagen

Bijlage B: Ongecorrigeerde controleverschillen

De hieronder opgenomen tabel met ongecorrigeerde controleverschillen is verstrekt aan het college en is als bijlage bij de Bevestiging bij de jaarrekening gevoegd. Wij hebben de ongecorrigeerde verschillen met het college besproken. Wij zijn van mening dat verschillen zoveel mogelijk door het college moeten worden gecorrigeerd, echter wij kunnen instemmen met de overwegingen van het college om deze verschillen niet te corrigeren, aangezien deze bedragen niet materieel zijn voor het inzicht van de jaarrekening. De geconstateerde fouten en onzekerheden ten aanzien van getrouwheid zijn lager dan de door u vastgestelde controletolerantie van 2% van de totale lasten. Positieve bedragen hebben een positief effect op het resultaat, een bedrag tussen haakjes heeft een negatief effect op het resultaat.

Overzicht ongecorrigeerde fouten en onzekerheden

Aard van de controleverschillen	Fout of onzekerheid	Omvang van de controleverschillen (x € 1.000)
Onterechte incidentele storting voorziening groot onderhoud	Fout	960
Prestatielevering jeugd	Onzekerheid	1.291
Totaal ongecorrigeerde controleverschillen		2.251
Effect niet gecorrigeerde controleverschillen voorgaande jaarrekening		0
Totaal ongecorrigeerde controleverschillen		2.251

Opdracht, scope
en uitkomsten

Belangrijke
bevindingen

Financiële
positie

Bevindingen
interne beheersing

Overige
onderwerpen

Bijlagen

Bijlage C: Gecorrigeerde controleverschillen

De hieronder opgenomen tabel bevat alle afzonderlijk geïdentificeerde en gecorrigeerde controleverschillen boven de door ons gehanteerde rapporteringstolerantie van € 905.000.

Aard van de controleverschillen (x € 1.000)	€
Nog te ontvangen gelden regeling J17 (realisatiestimulans)	2.492
Onterechte winstneming op af te sluiten projecten	1.363
Diverse tekstuele aanpassingen	
Totaal gecorrigeerde controleverschillen	3.855

Opdracht, scope
en uitkomsten

Belangrijke
bevindingen

Financiële
positie

Bevindingen
interne beheersing

Overige
onderwerpen

Bijlagen

Contact

drs. B. (Barry) Smeenk RA

Director Audit

+31 (0) 6 15 19 17 58

b.smeenk@bakertilly.nl

Bijster 39 | Postbus 3814 | 4800 DV Breda

Baker Tilly (Netherlands) B.V. trading as Baker Tilly is a member of the global network of Baker Tilly International Ltd., the members of which are separate and independent legal entities.

Alle diensten worden verricht op basis van een overeenkomst van opdracht, gesloten met Baker Tilly (Netherlands) B.V., waarop van toepassing zijn de algemene voorwaarden, gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel onder nr. 24425560. In deze voorwaarden is een beperking van aansprakelijkheid opgenomen.

